

Hierophis viridiflavus (Lacépède, 1789)

Φίδι της Γυάρου, Gyaros whip snake

Συνώνυμο: *Coluber viridiflavus* Lacépède, 1789

■ **Κατηγορία κινδύνου στην Ελλάδα:** Τρωτό VU [B1ab(ii,iii)+2ab(ii,iii);D2]

■ **Κατηγορία κινδύνου διεθνής ή μεσογειακή:** Μειωμένου ενδιαφέροντος LC

196

Summary: Until recently the Gyaros whip snake was considered to be endemic of Gyaros island. Recent research however suggests that the population of Gyaros has resulted from a translocation of *Hierophis viridiflavus* from the Italian peninsula. On Gyaros the species has adapted to dry areas with phrygana or maquis. Very little is known on its ecology and there are no protection or conservation measures. The island of Gyaros is uninhabited but overgrazing from the many goats that roam freely on the island may result in habitat destruction, a major threat to the species. Intentional killing from visitors is another threat. In Greece the species is listed as Vulnerable because of its restricted geographic range and since Gyaros does not face direct human impacts.

Εξάπλωση, πληθυσμιακά στοιχεία και τάσεις: Στην Ελλάδα το είδος βρίσκεται μόνο στο νησί Γυάρου (Γιούρα), βορειοδυτικά της Σύρου, στις κεντρικές Κυκλάδες (Mertens 1968), με έκταση 17,2 τ. κλμ. Έως το 2004 θεωρούνταν ενδημικό είδος της Ελλάδας (*Hierophis gyarosensis*) (Schätti 1988, Böhme 1993). Η πλέον πρόσφατη άποψη υποστηρίζει ότι ο πληθυσμός της Γυάρου ανήκει στο ευρύτερα διαδεδομένο είδος *Hierophis viridiflavus* και είναι αποτέλεσμα παλαιάς, ίσως αρχαίας, εισαγωγής από τον άνθρωπο (Utiger & Schätti 2004). Η κατάσταση του πληθυσμού στη Γυάρου δεν είναι γνωστή. Στην Ελλάδα ωστόσο θεωρείται τρωτό λόγω της περιορισμένης του γεωγραφικής εξάπλωσης, σε συνδυασμό όμως με το γεγονός ότι η Γυάρου είναι ακατοίκητο νησί, χωρίς σαφή σχέδια ανάπτυξης.

Ποσοστό του πληθυσμού του είδους στην Ελλάδα: <1%

Οικολογία: Στη Γυάρου βρίσκεται σε θαμνώδεις περιοχές με φρύγανα και μεσογειακή μακία (Mertens 1968). Δεν υπάρχουν στοιχεία για την οικολογία και το μέγεθος του πληθυσμού του στο νησί.

Απειλές: Η περιορισμένη κατανομή του και η προοπτική υποβάθμισης του βιοτόπου του από ανθρώπινη παρέμβαση, παρότι το νησί είναι ακατοίκητο, μπορεί να θέσουν σε κίνδυνο τον πληθυσμό της Γυάρου. Η υπερβόσκηση από κατσίκια που υπάρχουν ελεύθερα στο νησί υποβαθμίζει τη μεσογειακή μακία βλάστηση, ιδίως κοντά στη μοναδική πηγή νερού.

Μέτρα διατήρησης που υπάρχουν: Το είδος δεν προστατεύεται και δεν υπάρχουν μέτρα διατήρησης. Η Γυάρου έχει διατηρηθεί σε σχετικά καλή φυσική κατάσταση εξαιτίας ιδιαίτερων συνθηκών, δηλαδή της απομάκρυνσης των κατοίκων και της χρήσης του νησιού ως φυλακής στο παρελθόν και της ύπαρξης πεδίου βολής του πολεμικού ναυτικού έως πρόσφατα.

Μέτρα διατήρησης που απαιτούνται: Οποιαδήποτε σχεδιαζόμενη παρέμβαση στη Γυάρου πρέπει να λαμβάνει υπόψη και την παρουσία των φιδιών. Απαιτείται έρευνα πεδίου πάνω στην οικολογία και την πληθυσμιακή κατάσταση του είδους στο νησί που θα οδηγήσει σε προτάσεις μέτρων διατήρησής του. Οι επισκέπτες του νησιού πρέπει να ενημερώνονται για την παρουσία του είδους, έτσι ώστε να αποφευχθεί η σκόπιμη θανάτωση.